– Rapport Amministrattiv – tal-Kunsill ta' l-Akkademja tal-Malti – Għas-snin 1974 - 75 –

Meta wieħed jagħti ħarsa lura lejn dawn l-aħħar sentejn jista' jgħid b'ċertu sodisfazzjon li progress mill-Akkademja sar. Nibdew biex ngħidu li l-Kunsill seħħlu jwettaq dak li kien wiegħed qabel id-ditta Rothmans. Il-Kunsill kien intrabat li jaħdem fuq palk id-dramm li jiġi l-ewwel fil-konkors li huma kienu nidew f'isem l-Akkademja. Id-dramm "B'Irġulija u bl-Onesta'" ta' Kilin (psewdonimu ta' M.C. Spiteri) li kien ħa l-ewwel inħadem. Dan inħadem mhux fuq palk imma fuq t-Televiżjoni Malti fejn allura kellu ferm iktar spettaturi milli kieku inħadem fuq palk ġo teatru. Il-produzzjoni kienet f'idejn is-sur Frans Sammut.

Fil-bidu tal-ħidma tiegħu l-Kunsill ħoloq 5 sotto-kumitati biex hekk iwettaq ċertu xogħol u wara jagħti rapport lill-Kunsill biex hekk jitħaffef ix-xogħol u jitla' iktar. Is-sotto kumitati li nħolqu kienu dawn:

Il-Malti, Hidma Kulturali, Tagħrif, Interessi Finanzjarji tal-Kittieba tal-Malti, Finanzi Akkademja. L-iktar li ħadem kien is-sotto-kumitat Hidma Kulturali li x-xogħol tiegħu waqa' prinċipalment fuq Dr. Gulia u s-Sinjorina Mary Rose Gatt. Dan organizza għal darbtejn serje ta' taħdidiet kulturali fejn il-pubbliku tlaqqa' wiċċ imb-wiċċ mal-Kittieba. Biex jinġibdu l-istudenti għal dawn it-taħdidiet il-programm kien imfassal fuq is-syllabus tal-matrikola avanzata. Nistgħu ngħidu b'sodisfazzjon li dawn il-laqgħat irnexxew u kien hemm attendenza biżżejjed li ħajret lis-sottokumitat li jerġa jibdiehom is-sena ta' wara. Waqt dawn il-laqgħat kulturali inħadmu wkoll xi partijiet mill-kitba studjata mis-sur Charles Caruana u l-grupp tiegħu. U ta' dan aħna ħawn niżżuhħajr bil-qalb. L-ewwel serje ta' laqgħat saret fis-sala tal-Kulleġġ St. Albert tad-dumnikani tal-Belt u t-tieni serje fis-sala tat-teatru tal-Università tal-Belt.

Fi tmien l-ewwel serje ittieħdet l-okkażjoni biex issir il-laqgħa ta' ġieh li kellha ssir lill-ex-president tal-Akkademja, il-Professur Ġużè Galea u li damet titħalla minn xahar għall-ieħor għal żmien twil għax il-professur ħass li ma kienx il-waqt li ssir billi s-sinjura tiegħu ma kinitx tiflaħ.

F'Diċembru li għadda mbagħad saret ukoll laqgħa mużika-let-

terarja fejn inħadmu xi biċċiet mill-grupp tas-sur Caruana, indaqqu xi biċċiet tal-mużika mill-Youth Travel Circle, minn Fr. David Azzopardi MSSP u mill-istudenti tal-Iskola Sekondarja. Id-dħul għal din il-laqgħa sar bil-ħlas biex hekk wieħed igħin il-fond tal-Akkademja u jnaqqas ftit mill-ispejjeż li kienu qed isiru għal-laqgat kulturali.

Is-sotto-kumitat Tagħrif baqa' wkoll jiltaqa' u jkompli x-xogħol tiegħu ta' reviżjoni u qed jistudja l-aħħar żviluppi.

F'Novembru tas-sena l-oħra l-Kunsill ħass li kellu jagħmel protesta serja lill-Prim Ministu u lill-Parlament kollu fuq l-abbozz ta' liġi li kien ressaq biex f'ċerti każi l-liġijiet isiru b'ilsien wieħed. Il-protesta ntbagħtet lill-E.T. Gvernatur, lill-Onor. Prim. Ministru, lit-Tliet Isqfijiet, lill-Membri Parlamentari kollha, lill-Imħallfin u lill-Maġistrati, lill-Kamra tal-Avukati u lil dik tal-Prokuraturi legali, lill-istampa u lill-meżżi tax-xandir, lill-membri tal-Akkademja, lill-Fakultà tal-Liġi fl-Univesità Rjali u lill-għaqdiet tal-Malti. F' "Il-Malti" fejn dehret il-protesta nkitbet ukoll daħla għaliha fejn intwera ċar u bla tlaqliq kif taħsibha l-Akkademja. Jisgħobbina li minkejja l-protesta b'kollox kif ukoll minkejja l-protesti li saru minn korpi kostitwiti oħra u membri individwali l-Gvern xorta baqa' miexi bil-liġi u għaddieha kif kienet.

Kwistjoni oħra importanti li ħa ħsieb il-Kunsill kienet il-ksib ta' dar xierqa għall-Akkademja. Is-segretarju kiteb lill-Onor. Ministru tad-Djar fejn talbu l-għajnuna tal-gvern biex l-Akkademja tikseb post xieraq u ċentrali fejn tkun tista' twettaq il-ħidma tagħha u fuq hekk ukoll inkiteb editorjali f' "Il-Malti". Id-dipartimenti tal-artijiet offra xi tliet postijiet li marru jarawhom il-President u s-Segretarju imma sabu li ma kinux adattati. Meta l-uffiċjal inkarigat id-deċieda li ma jkunx possibbli li jagħtina post, is-segretarju reġa' kiteb ittra oħra u insista li l-Akkademja għandu jkollha l-post tagħha. S'issa ma sarux żviluppi oħra ħlief li bagħtu jgħidulna li l-ittra tagħna rċevewha. Qalulna wkoll li jekk inkunu nafu b'xi post tal-gvern aħna nistgħu ngħarrfuhom bih. Ippruvajna ukoll naraw xi postijiet oħra privati imma ma seħħilniex insibu li xtaqna.

Il-Kunsill ħa ħsieb ukoll jikteb lill-testaturi tal-laxxitu, il-legat Ugo u Adelina Muscat Azzopardi. Dawn infurmawna li l-kuntratt kien f'idejn in-nutar tal-gvern li dan wara l-korrispondenza li għaddiet għarrafna min kienu l-inkarigati biex iwettqu l-ħlasijiet. Ktibna lilhom u seħħilna niġbru s-somma ta' £M70 li parti kienet mill-laxxitu u parti minn imgħaxijiet. It-Teżorier ħa ħsieb ukoll li ssir quddiesa bit-talb tat-tfal ta' San Ġużepp għal ruħ il-mejtin is-sinjuri Ugo u Adelina Muscat Azzopardi bħala benefatturi tal-Akkademja.

Rigward is-sussidju li l-gvern kien soltu jagħti lill-Akkademja dan bqajna mingħajru din is-sena wkoll. L-ismijiet ta' dawk li telgħu fil-Kunsill kienu ppubblikati fil-gazzetta tal-Gvern. Il-gvern bagħat ukoll jitlob lill-Akkademja tinnomina membru biex ikun fuq il-bord li jeżamina l-aħjar ktieb tas-sena 1974. Il-Kunsill innomina lis-segretarju u l-Ministru tal-Edukazzjoni aċċetta n-nomina.

Ftit wara li inħatar il-Kunsill il-President għarraf lill-membri li hu ma jħossx li jista' għal raġunijiet personali joqgħod bħala editur tar-rivista "Il-Malti" kif hu maħsub fl-istatut para. 26 li jgħid li l-President għandu jkun "ex officio" editur ta' Il-Malti. Il-Kunsill għalhekk ħatar lis-segretarju bħala editur ad interim sakemm issir l-emenda meħtieġa fl-istatut li ser titressaq illum.

Il-Kunsill studja wkoll il-possibilta' li jgħaqqad għaqdiet oħra tal-Malti mal-Akkademja kif hu maħsub fl-istatut para 39 u fassal regolamenti għal dan il-għan skond ma jitlob l-istess paragrafu.

F'Novembru li għadda l-Akkademja għalqet 55 sena mit-twaqqif tagħha. Il-Kunsill ħa ħsieb ifakkar dan billi għamel programm fuq Xandir Malta, ieħor fuq Radio Malta u ieħor fuq it-televiżjoni. Is-sur Anton Muscat flimkien ma' oħrajn ħadu ħsieb jagħmlu l-kuntatti meħtieġa.

Bdiet ukoll tinġema' librerija ta' kotba Maltin biex l-Akkademja jkollha kif inhu xieraq kollezzjoni tal-Melitensia. Nittamaw li din il-ġabra tibqa' tikber u tiżdied.

Il-President tal-Akkademja baqa' kif kien miftiehem il-President tal-Kunsill Ċentrali tal-Malti li milli jidher sab xi diffikultajiet u ma tantx iltaqa'. Fuqu hemm rappreżentanti tal-Akkademja il-President, is-sur Pawlu Mifsud u s-sur Anton Agius Muscat. Is-sur F.X. Mangion kien rappreżentanti tal-Akkademja fuq il-kumitat ċentrali ta' Din l-Art Helwa, sakemm miet.

Is-sena li għaddiet il-Kunsill qatagħha li jibda jagħti kull sena żewġ premjijiet lill-istudenti li jiġu l-ewwel fl-eżamijiet tal-Malti, wieħed lil ta' l-ewwel sena u l-ieħor lil dak tat-tieni sena tal-iskola Għolja Sekondarja. Il-premju jkun sena numri ta' "Il-Malti tas-sena li tkun għaddiet u tisħib għas-sentejn li jkunu ġejjin. Dan għamlu bil-ħsieb li jħajjar u jagħmel il-qalb lill-istudenti. L-idea ingħoġbot ħafna kemm mill-istudenti kemm ukoll mill-awtoritajiet.

Matul dawn is-sentejn daħħalna bħala membri akkademiċi ġodda lis-sur Anton Grasso, lis-sur Alfred Massa, lis-sur Charles Attard u lis-sur Lawrence Mizzi. Jiddispjaċina li tlifna mbagħad lis-sinjorina Mary Meilak, lill-Kav. Albert Cassola u lis-sur F.X. Mangion li kien membru tal-Kunsill. Għal dawn il-kunsill ħa ħsieb li ssirilhom quddiesa għal ruħhom.

F'Novembru li għadda l-Kunsill u l-membri akkademiċi kellhom l-okkażjoni li jiltaqgħu flimkien f'laqgħa familjari ta' riċeviment li għamlet is-sinjurina Karmen Micallef Buhagar f'waħda mis-swali tal-Università.

Dan l-aħħar il-Kunsill ħatar ukoll tliet membri, lis-segretarju, lis-sur F.X. Mangion u lis-sur Frans Sammut biex jibdew jiġbru antoloġija tan-novell u oħra ta' essays li dehru fi "Il Malti" minn 1948.

Din kienet il-ħidma ewlenija li wettaq il-kunsill tal-Akkademja matul dawn is-sentejn li għaddew li nittama li seħħli niġbor filqosor u nqiegħed quddiemkom f'dan ir-rapport amministrattiv.

7 ta' Marzu, 1976

Patri K. Fenech S.J.

Segretarju Onor.